

Zem mūsu karoga

Sarkanbaltsarkans ir Latvijas karogs; sarkanbaltsarkana ir Latvija – priekš mums, ap mums un iekš mums! Pats galvenais ir pēdējais, proti – Latvija mūsu sirdīs, mūsu pārlicībā, mūsu ticībā. Latvijas vārdam vajaga degt mūsu sirdīs ar karstu un gaišu liesmu.

Tā baltā stāv par patiesību un taisnību, un brīvo pilsoņu godu un godīgumu. Bet sarkanā atgādina mums tās asinis, kas lijušas visos laikos par brīvību un neatkarību, par tautu un Tēviju. Un, kur sarkanais ar balto salejas, tur stāv rakstīta mūžīga uzticība vienīgi mūsu Latvijai! Tikai šie mēs sasniegsim laimi un labklājību. Šie ir mūsu Tēvija, un par viņu mēs stāvam un krītam.

Latvija ir, paliks un būs!

Kārlis Ulmanis

Kurlmēmo Dzīve, 1936., 3. Nr.

Nākamais numurs
15. decembrī

LNS – Latvijas simtgadei

Iemilēt var tikai to, kas iepazīts, tuvs un dārgs sirdij, – kā tava dzimtā zeme, tava Latvija!

2017. gada aprīlī Latvijas Nedzirdīgo savienība uzsākusi Valsts kultūrkapitāla fonda finansētā projekta “Vēsturiskais ceļš uz simtgadi” realizāciju.

Projekta mērķis – paplašināt nedzirdīgo cilvēku zināšanas un izpratni par Latvijas valstiskuma būtību un tās vēsturi, atklājot izcilu

personību lomu nācijās un valsts veidošanas procesā.

Projekta realizācija ietver videosižetu kopas “Vēsturiskais ceļš uz simtgadi” izveidi. Tiek gatavoti 9 videosižeti latviešu zīmju valodā par Latvijas vēsturi un izcilām personībām no 1918. līdz 2018. gadam. To veidošanā iesaistīti jaunieši

un seniori, nedzirdīgo mazākumtautību pārstāvji, LNS biedri no visas Latvijas.

Informatīvo un metodisko atbalstu projekta aktivitāšu veikšanā sniedz sadarbības partneri – Latvijas Nacionālais vēstures muzejs un SIA “LNS Rehabilitācijas centrs”.

Šajā numurā dodam vārdu vairākiem projekta realizācijā iesaistītiem cilvēkiem! ▲

LNS projektu koordinatore KĀRĪNA PAVLOVA:
“Ir neizsakāmi liels prieks vērot, kā notiek darba process...”

Šis ir vēsturisks projekts – papīru ziņā vismazākais, bet izpildes ziņā vissarežģītākais. Nebiju domājis, ka nāksies sastapties ar tik daudzām problēmām.

Darba procesu varu raksturot kā radošu, aizraujošu un neapšaubāmi izglītojošu

– tāpēc reizēm pat nepamanu, cik ātri aizrit laiks.

Gatavojot videosižetus, uzmanīgāk nekā ikdienā ielūkojamies mūsu valsts vēsturē, un arī es pati tā padziļinu un papildinu savas zināšanas. Pirmoreiz man šis projekts ietver darbu pavisam citā formātā nekā līdz šim – man ir iespēja tuvplānā vērot filmēšanas procesu.

Mums ir kolosāla, atsaucīga komanda. Neviens no tiem cilvēkiem, kuriem stāstīju par projekta ieceri un kurus uzaicināju pie-

dalīties tā realizācijā, man neatteica. Un tas liecina par to, ka mūsu biedri ir ne tikai atvērti pavisam jaunām idejām, bet gatavi tādas arī realizēt. Vienbrīd pašā sākumā šaubījos, – baidījos, ka varbūt kaut kas nesanāks, jo projekta unikalitāte ir tāda, ka par savas valsts vēsturi stāsta vienkārši nedzirdīgie cilvēki no tautas.

Tagad ir neizsakāmi liels prieks vērot, kā notiek darba process. To man atvieglo vienmēr blakusesošie savā jomā ļoti profesionālie darbinieki.

Tālāk lasiet nākamajā lpp.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp. "LNS – Latvijas simtgadei"

Viņu vidū: **Ivars Kalniņš**, kurš atrod pieeju katram cilvēkam, izskaidrojot visu tā, ka nav iespējams kaut ko nesaprast; **Juris Grundulis** – mūsu komandas profesionālā aca, kurš nekad neatsaka un vienmēr atrod optimālu problēmu risinājumu; **Anete Arāja** – ļoti daudz palīdz ar tulkošanu, saviem padomiem; **Edgars Celmiņš** – jaunais speciālists ar lielu potenciālu (iespēju pilnveidoties); **Ilze Kopmane** – jebkurā brīdī nāk palīgā, uzklausa un iesaka, kā labāk rīkoties.

"Kopsolī" pajautāja vēl dažiem iesaistītajiem cilvēkiem par viņu domām, izjūtām un ieguvumiem, piedaloties šo sīžetu veidošanā.

ANETE ARĀJA, zīmju valodas tulce projektā: Darboties kā tulcei – tā man ir lieliska iespēja pilnveidot savu zīmju valodas prasmi vēsturisku tekstu pār-

tulkošanā un komunikācijā. Pielietoju un attīstu savu pieredzi saziņā ar nedzirdīgiem un dzirdīgiem cilvēkiem, lai lauztu barjeru starp abām valodām un veicinātu savstarpējo sapratni citam ar citu! Tā es gūstu unikālu pieredzi, jo projektā darbojas tik dažādi cilvēki – arī jaunieši un seniori!

Man ir liels prieks, ka daudzi nedzirdīgie informāciju par šiem vēsturiskajiem posmiem var atkārtot un varbūt pat labāk tos izprast nekā skolas laikā!

Mans uzdevums ir būt par tulci, taču es projektā palīdzu arī ar kādu ideju, kad man par to pajautā, priecājos būt par mazu daļiņu no lielās komandas! Jo tikai komandā mēs varam sasniegt aizvien augstāku kāpumu!

ELFA ZARIŅA, videomodele: Darbojos šajā projektā ar patriotisku prieku. Stāstot vēsturiskos notikumus, domāju par nākotni. Šis projekts viennozīmīgi būs vajadzīgs un noderēs mūsu bērniem, mazbērniem.

Šajā projektā ir lieliski kolēģi, turklāt brīvprātīgie! Apguvu dažas jaunas zīmes. Bija arī daži vēstures fragmenti, par kuriem līdz šim nezināju.

Projektā paveiktais būs ieguvums man un dāvana visai nedzirdīgo kopienai kā lielisks mantojums nākotnei.

Jāatzīmē arī Latvijas Nacionālā vēstures muzeja darbinieku devums. Ir liels prieks sadarboties ar mūsu projekta atbildīgo konsultantu/vēsturnieku **Kristapu Pildīņu**; arī **Astrīda Burbicka, Ieva Ozola, Ilze Miķelsone, Zane Lāce** vienmēr atrod laiku konsultēšanai.

Projekts turpinās! Visus daudzus iesaistītos cilvēkus šeit nav iespējams nosaukt – viņu ir daudz, un katrs gatavs sniegt savu ieguldījumu. **No sirds paldies visiem, visiem!** ▲

IVARS KALNIŅŠ, konsultants: "Jāatzīst, man palaimējies, ka nokļuvu šajā unikālajā projektā, jo tajā man dota iespēja staigāt pa vēstures takām. Līdz šim kā konsultants projektā atbalstu sniedzu gandrīz 20 cilvēkiem, atklāju, ka šis darbs ir vienreizīgs un aizraujošs.

Videomodeļi izprot, ka mēs radām oriģinālus videomateriālus dzimtajā valodā, ko nodosim paaudžu paaudzēm.

Esmu ārkārtīgi sajūsmināts, ka cilvēki neatsakās filmēties, pat ja kameras priekšā stājas pirmo reizi mūžā. Viņi atbalsta cits citu, rada pozitīvu auru radošajā komandā. Tagad mums jānoiet līdz galam, ticu, ka mums izdosis.

Teksti, pie kuriem strādāju, jāpārvērš zīmju valodā. Lai tos varētu sniegt zīmju valodā, nereti vajadzīga plašāka informācija, pārsvarā vizuāla, jo tā palīdz skaidrot. Jā, darbietilpīgs process. Mūsu cilvēkiem patīk tieša un skaidra informācija, tāpēc tā zīmju valodā tiek paplašināta, piemēram, ja *Rainis devās trimdā*, tad jāpasaka, uz kuriem utt.

Nobeigumā – Latvijas vēsture diemžēl ir skaudra, tomēr latviešu neizsīkstošā cīņa par mūsu valsti ir nenovērtējama.

Paldies radošajai komandai un atbalstītājiem, kas seko šiem materiāliem sociālajos portālos.

No sirds aicinu jebkuru apliecināt dziļu mīlestību pret Latviju, darot labus darbus valsts labā. ▲

Dzimis Latvijas svētkos

Veidojot *Kopsolī* Patriotu mēneša – novembra numuru, ievācām ziņas par LNS biedriem, kuri dzimuši Latvijas dzimšanas dienā. Mums tādi ir trīs no Rīgas RB un viens no Rēzeknes RB.

Uz dažiem KS jautājumiem piekrita atbildēt **VJAČESLAVS KUNICKIS**, kurš pašreiz ar ģimeni dzīvo Anglijā.

Kad sapratāt – jūsu dzimšanas datums sakrīt ar Latvijas kā neatkarīgas valsts dibināšanas datumu? Kāda ir jūsu sajūta?

Latvijā ieradās no Ukrainas 2003. gadā, toreiz man bija 23 gadi. Tad arī uzzināju, ka manas dzimšanas dienas datums – 18. novembris ir arī Latvijas kā neatkarīgas valsts dibināšanas diena un valsts svētki. No tā laikā šajā dienā jutos vienmēr divreiz īpašāks un, saņemot apsveikumus, domās vienmēr teikšu: daudz laimes arī tev, Latvija!

Vai tālākajā dzīves gaitā šis datums kaut kā ir ietekmējis jūsu dzīvi?

18. novembris tomēr ir mana dzimšanas diena, taču es arī zinu, ka Latvijai, kurā es dzīvoju, šajā datumā arī ir nozīmīgi svētki, un tā būs vienmēr.

Šajā dienā visā valstī notiek svinīgi pasākumi, salūts, karaspēka parāde, un tas ir tā, it kā valsts sveiktu arī mani. Šī datumu sakritība manī raisa izjūtas, ka esmu šeit gaidīts, tāpēc manī ir siltas jūtas pret šo valsti.

Kur un ko darāt šobrīd?

Dzīvoju un strādāju Anglijā, jo Latvijā man radās problēmas uzturēt ģimeni – man ir divi bērni, kuri jāskolo un jādara viss, lai viņi izaugtu par krietniem cilvēkiem. Bet mūsu sirdis vienmēr ir un būs kopā ar Latviju, jo mums ir radniecīgas dvēseles. Mūsu ģimenē šeit glabājas no Latvijas līdzīgi paņemtie suvenīri, kas atgādina gan mūsu valsti, gan savu pilsētu. Pēc iespējas mēs, protams, vēlamies atgriezties savā zemē.

Vai atzīmēsiet 18. novembri?

Arī šogad ģimenes un draugu lokā Anglijā svinēsim 18. novembri un, kā jau teicu, atkal jutīšos īpašāks! Mūsu ģimene jau gatavojas svētkiem – pasūtījām caur internetu sarkanbaltsarkanās lentītes visiem. Svinot manu dzimšanas dienu, mūsu svinību galda centrā stāvēs Latvijas karogs.

Daudz laimes dzimšanas dienā vēlreiz tev, Latvija! ▲

KS redakcija pateicas INESEI GEDUŠAI par atbalstu šīs intervijas tapšanā.

LNS vadības kalendārs

LNS PREZIDENTE SANDRA GERENOVSKA:

17. OKTOBRĪ bija vizītē pie Saeimas deputātes Aijas Barčas jautājumā par adaptētas informācijas – videoziņu zīmju valodā nodrošināšanu ar 2018. gada 1. janvāri. Prezidente informēja A. Barču par bēdīgo situāciju Latvijā izglītības jomā. Nosūtīta LNS vēstule LR Saeimas Sociālo un darba lietu komisijai.

25. OKTOBRĪ vadīja kārtējo LNS valdes sēdi (*par to sk. atsevišķā rakstā*).

1. NOVEMBRĪ kopā ar viceprezidenti Brigitu Lazdu, projektu nodaļas vadītāju Aiju Sannikovu un dienas centra "Rītausma" vadītāju Diānu Zālamani – Leiti Labklājības ministrijā tikās ar valsts attīstības finanšu institūcijas ALTUM eksperti Alitu Grobiņu jautājumā par sociālā uzņēmuma statusa iegūšanu.

Šis jautājums paliek atklāts, kamēr nav apstiprināti visi jaunie likumdošanas akti attiecībā uz sociālā uzņēmuma darbību. Tikšanās laikā LNS pārstāvji sniedza arī citus priekšlikumus un ieteikumus, kas aktuāli Latvijas Nedzirdīgo savienībai.

2. NOVEMBRĪ Rītausmā apmeklēja ikgadējo amatieriteātru skati "Rīga spēlē

teātri". Tajā piedalījās arī LNS drāmas un jauniešu dejas amatiermākslas kolektīvi ar izrādi "Burtiņu mežs".

Izrādi vērtēja īpaša žūrija 5 cilvēku sastāvā. Žūrija izrādi novērtēja atzinīgi, patika dekorācijas, izrādes krāsainība (tērpi, vizuālais noformējums utt.).

Aktieri uzveduma laikā iesaistīja darbībā mazos skatītājus no Valmieras un Rīgas nedzirdīgo skolām. Neviltots bija bērnu prieks! LNS vadība izrādes noslēgumā pateicās visiem aktieriem ar saldām dāvanām.

2. NOVEMBRĪ kopā ar abām viceprezidentēm piedalījās iepirkumu komisijas sēdē, kurā notika piedāvājuma atvēršana uz "Dzirdes aparātu izsniegšanu bērniem 2018 – 2019".

3. NOVEMBRĪ tikās ar režisoru Viesturu Roziņu par sadarbības iespējām. Režisora ideja ir pārņemt Latvijā Čehijas pieredzi profesionālu nedzirdīgo aktieru sagatavošanā.

LNS VICEPREZIDENTE BRIGITA LAZDA:

10. NOVEMBRĪ tikās ar Kultūras akadēmijas pārstāvjiem jautājumā par iespējām veidot profesionālo nedzirdīgo aktieru apmācību programmu. ▲

LNS VICEPREZIDENTE INESE IMMURE:

18. – 19. OKTOBRĪ piedalījās Lietuvas Zīmju valodas centra organizētajā starptautiskajā projekta 1. tikšanās reizē Viļņā. Projekta mērķis – attīstīt starptautisko sadarbību, atlasīt labākās metodes, materiālus un labās prakses piemērus zīmju valodas mācīšanā.

25. OKTOBRĪ vadīja LNS Zīmju valodas tulkus atestācijas sēdi.

Sagatavoja atbildes saistībā ar WFD pētījumu par nedzirdīgo izglītību.

2. NOVEMBRĪ piedalījās Rīgas domes (RD) Konsultatīvās padomes sabiedrības integrācijas jautājumos sēdē.

3. NOVEMBRĪ sagatavoja atbildes uz projekta ZERO jautājumiem, kā valsts risina jautājumus, kas izvirzīti ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām.

8. – 10. NOVEMBRĪ piedalījās 3. WFD starptautiskajā konferencē "Pilnīga iekļaušanās ar zīmju valodu" Ungārijas galvaspilsētā Budapeštā. ▲

Valdes sēdē – par nekustamajiem īpašumiem

25. OKTOBRĪ notika jaunās LNS valdes otrā sēde un četrpadsmitā sēde šogad.

LNS prezidente Sandra Gerenovska informēja, ka LNS valde saņēmusi LNS nekustamā īpašuma zemes un apbūves novērtējumu 18. novembra ielā 208, Daugavpili. Tajā norādīts, ka šī īpašuma tirgus vērtība ir 135 000 eiro.

No Daugavpils domes bija piedāvājums šo īpašumu no LNS atpirkt par 30 000 eiro. Valde sēdes laikā noskaidrojās, ka Daugavpils pilsētas dome plāno iegādāties citu līdzvērtīgu īpašumu par 20 000 eiro.

Valde nolēma turpināt pārrunas ar Daugavpils Domi un paralēli meklēt arī citu pircēju šim nekustamajam īpašumam.

Tālākajā sēdes gaitā S. Gerenovska informēja, ka saņemts 250 eiro ziedojums no politiskās partijas „Kustība Par!” pārstāvja Mārtiņa Staķa. Ziedojumam nav noteikts mērķis, tāpēc valdei nepieciešamas izlemt šīs summas izlietojumu.

Valde nolēma: Par saņemto ziedo-

jumu iegādāties pārnēsājamu gaismas efektu ierīci LNS pasākumiem.

Nākamais dienaskārtības jautājums bija diezgan smags. Uz to bija uzaicināti SIA "LNS nekustamie īpašumi" (NĪ) vadītājs Varis Strazdiņš ar grāmatvedi Ināru Kvitkovsku un LNS grāmatvede Ilze Roķe.

S. Gerenovska informēja klātesošos, ka 2016. gada 3. novembra valdes sēdē ar lēmumu Nr.13 – 1 tika uzdots NĪ pārtraukt turpmāko remontdarbu veikšanu, izņemot jau iesāktos darbus saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem. Taču izrādījās, ka NĪ tomēr turpinājis veikt arī tos darbus, ko valde aizliegusi. Tāpēc NĪ tika pieprasīts iesniegt LNS valdei apkopojumu par visiem izdevumiem sakarā ar remontdarbiem, kas veikti no 3. 11. 2016 līdz 31. 08. 2017.

NĪ apkopojumu iesniedza, valdes sēdē tas tika izskatīts, un **valde pieņēma** šādu lēmumu:

1) pieprasīt NĪ vadītājam Varim Strazdiņam sniegt rakstisku paskaidrojumu LNS valdei, kāpēc tika pārkāpts 3.11.2016 LNS valdes lēmums Nr. 13-1;

2) pieprasīt V. Strazdiņam sniegt LNS valdei rakstisku paskaidrojumu, kāpēc pieļauta tāda situācija, ka NĪ pašu kapitāls no 3 000 eiro ir samazinājies līdz mīnus 5 866 eiro;

3) uzdot NĪ līdz 2017. gada 1. novembrim iesniegt atskaiti par budžeta izpildi šajā gadā atbilstoši plānotajam budžetam.

Ar pēdējo dienas kārtības jautājumu iepazīstināja LNS viceprezidente Brigita Lazda.

21. oktobrī ir saņemts iesniegums no LNS Pļaviņu reģionālās biedrības (RB) priekšsēdētāja Raita Rūrāna par Pļaviņu RB likvidāciju sakarā ar biedru skaita samazināšanos – pašlaik ir 39 biedri. Pļaviņieši lūdza saglabāt viņu rīcībā esošās telpas Pļaviņu novadā, Kriškalnos, 1. Maija ielā 7.

Valde nolēma apmierināt šo prasību un ar 31. decembri likvidēt Pļaviņu RB – Pļaviņu RB Pļaviņu grupu pievienot Rīgas RB, bet Pļaviņu RB Līvānu grupu pievienot Daugavpils RB. Šo valdes lēmumu virzīs apstiprināšanai nākamajā LNS domes sēdē. ▲

Sociālās rehabilitācijas centra pakalpojumi

Kārtību, kādā personām ar redzes vai dzirdes invaliditāti par valsts budžeta līdzekļiem nodrošināmi sociālās rehabilitācijas (turpmāk – SR) pakalpojumi, nosaka Ministru kabineta 2009. gada 15. decembra noteikumi Nr. 1472 „Kārtība, kādā Latvijas Neredzīgo biedrība un Latvijas Nedzirdīgo savienība sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un nodrošina tehniskos palīglīdzekļus – tiftelnieku un surdotelnieku”.

Noteikumos paredzētos valsts apmaksātos pakalpojumus personām ar dzirdes invaliditāti sniedz SIA „LNS Rehabilitācijas centrs” (RC) atbilstoši katra klienta individuālajam plānam. 2017. gadā tos saņem 950 klienti dažādās tālāk minētajās jomās.

Paraudzīsimies, kā veicies ar SR pakalpojumu sniegšanu šī gada 10 mēnešos!

No šī gada janvāra RC ir uzsākusi sniegt valsts apmaksātu jaunu pakalpojumu **Latviešu zīmju valodā adaptēta informācija**. Sagatavotas jau 184 videoziņas, kas skatāmas LNS un RC mājaslapās. Informācijas adaptēšana zīmju valodā ar īsu koncentrētu lietas būtības skaidrojumu veicina nedzirdīgo cilvēku pašizglītību.

Pakalpojums **Latviešu zīmju valodas apmācība un pilnveide** ir piešķirts 142 klientiem. Šī gada 10 mēnešos to saņēmuši 70 klienti: zīmju valodas pilnveidei un vārdu krājuma paplašināšanai pieteicās 67 cilvēki, bet apgūt zīmju valodu vēlējās 3. Pakalpojums bija pieejams ne tikai Rīgā, bet arī Alūksnē, Valmierā, Rēzeknē, Daugavpilī un Ventspilī.

Pakalpojuma **“Radošās pašizteiksmes un saskarsmes iemaņu apguve”** mērķis ir apgūt un uzlabot dzīves

prasmes, pilnveidot sevi, lai justos drošāks un pārliecinātāks dažādos sabiedriskos un kultūras pasākumos.

Šī gada 10 mēnešos visvairāk nedzirdīgie izvēlējusies apmeklēt *Deju un kustību darbnīcu* – 194 klienti. Mēs bieži redzam viņu radošās prasmes LNS lielajos pasākumos, kā arī reģionālās biedrībās uz vietas.

Ar lielu interesi klienti apmeklē arī *Sociālo prasmju attīstīšanas darbnīcu*. Interesantās nodarbībās 140 klienti aizrautīgi mācās gatavot veselīgu uzturu, uzzina par diētām, sava ķermeņa kopšanu utt.

Mūsu klientiem vēl ir iespēja piedalīties *IT, video un foto darbnīcā*, šo pakalpojumu izmantojis 61 klients (*šobrīd pieejams tikai rīdziniekiem*).

Jaunās tehnoloģijas ļoti strauji attīstās, un arī mūsu klientiem ir jāizmanto, tāpēc svarīgi apgūt un pielietot jaunas prasmes to lietošanā.

Vismazāk apmeklēja *Teātra un kustību darbnīca*, tikai 33 klienti, jo pakalpojums pieejams tikai Rīgā, kā arī *Vizuālās mākslas darbnīca* – 31 klients, kas pieejama tikai Daugavpilī.

Kopā SRP “Radošās pašizteiksmes un saskarsmes iemaņu apguve” 10 mēnešu laikā izmantojuši 324 klie-

ti, kaut gan tas piešķirts ir 848 klientiem. Pasteidzieties – gads beidzas!

Šajā periodā pakalpojumu **“Psiholoģiskās adaptācijas treniņi”** saņēma 448 klienti, piedaloties gan grupu nodarbībās, gan apmeklējot individuālās konsultācijas. Psihologs ir tas, kas palīdz orientēties dažādās sarežģītās dzīves situācijās, rast izeju un meklēt pašam risinājumu. Situācijas ir dažādas – šķiršanās, tuva cilvēka zaudējums, atkarības (alkoholisms, narkomānija, datoratkarība, azartspēles u.c.), vardarbība, bezdarbs, konflikti attiecībās (darbā, ģimenē, skolā u.c.).

Ir novērots, ka pēdējā laikā arvien pieaug pieprasījums pēc psihologa pakalpojumiem gan Rīgā, gan reģionos, un LNS šo pakalpojumu 2017. gadā piešķirusi 1109 klientiem. Bet ierobežotu finanšu dēļ pakalpojumu nevar nodrošināt visiem klientiem.

Pakalpojums **“Palīdzība un atbalsts klienta sociālo problēmu risināšanā”** nodrošināts visiem klientiem pēc pieprasījuma. 10 mēnešu periodā pakalpojumu saņēma 880 klienti, kaut gan tas piešķirts 1214 klientiem.

Pakalpojuma nosaukums jau pats pasaka priekšā, kādu palīdzību var saņemt klienti. Sociālā darbinieka un sociālā rehabilitētāja uzdevums ir sniegt informāciju par klientam aktuāliem jautājumiem un pakalpojumu sniedzējiem. Jebkuram klientam ir tiesības uz atbalstu sociālo problēmu risināšanā un palīdzību viņam pašam saskatīt problēmas un patstāvīgi pieņemt lēmumus, tos arī īstenot.

Klientiem, kas dzīvo ārpus pakalpojumu sniegšanas punktiem (Alūksnē, Smiltēnē, Valmierā, Liepājā, Kuldīgā, Rēzeknē, Daugavpilī, Ventspilī un Rīgā), tiek apmaksāti sabiedriskā transporta ceļa izdevumi

no dzīvesvietas līdz tuvākajai pakalpojumu saņemšanas vietai, lai varētu saņemt valsts apmaksātos nepieciešamos SR pakalpojumus.

Sociālās rehabilitācijas kompleksos pakalpojumus RC nodrošina tikai Rīgā. Līdz šim šos kompleksos pakalpojumus varēja saņemt katru gadu. Šogad tos jau saņēmuši 60 cilvēki, to skaitā 18 rīdzinieki.

No 1.jūlija ir spēkā jauni MK noteikumi Nr.338 par “Prasībām sociālo pakalpojumu sniedzējiem”.

Tie nosaka, ka par valsts budžeta līdzekļiem kompleksie sociālās rehabilitācijas pakalpojumi tiek sniegti personām ar dzirdes un garīga rakstura traucējumiem vai zemu izglītības līmeni (kurša ilgums 28 dienas – vienu reizi divos gados) un personām, kurām dzirdes zudums radies pēc mutvārdu valodas apguves (kurša ilgums 20 dienas – vienu reizi trijos gados).

Surdotulka pakalpojumi

Izglītības programmas apguvei – 29 tulki snieguši 2194 pakalpojumus 36 unikāliem klientiem, kuri mācās profesionālās pamatizglītības, profesionālās vidējās izglītības vai augstākās izglītības iestādē, veicot sinhrono un secīgo tulkošanu ar izglītības programmas apguvi saistītajos pasākumos – kopā 201035 minūšu apjomā.

Saskarsmes nodrošināšanai ar citām fiziskām un juridiskām personām – 2017. gada 10 mēnešos 37 tulki snieguši 22944 pakalpojumus saskarsmes nodrošināšanai 1200 unikāliem klientiem. To ilgums 2070073 minūtes – izbraukumos; izmantojot elektroniskos sakaru līdzekļus un rakstveidā. ▲

*Lilīta Janševska
Foto: Juris Grundulis*

Par nosaukumu "LNS Goda biedrs"

Nosaukums „Latvijas Nedzirdīgo savienības Goda biedrs” ir Latvijas Nedzirdīgo savienības augstākais apbalvojums, ko piešķir ar LNS kongresa lēmumu labākajiem, izcilākajiem LNS biedriem, kas ieguldījuši lielu darbu visas LNS mērogā (Nolikumu skatiet: LNS mājaslapas "Par LNS" sadaļā Goda biedri).

LNS Goda biedra nosaukums pirmiem 13 LNS biedriem piešķirts 1985. gadā, un viņu sarakstu atklāj Goda biedrs Nr. 1 – Georgs Poršs. Šobrīd šis Goda tituls piešķirts 66 LNS biedriem, no kuriem 38 aizgājuši mūžībā.

Ar visu Goda biedru dzīves gājumu un devumu periodā līdz 2014. gadam varat iepazīties augšminētajā LNS mā-

jaslapā, kā arī daļēji – līdz 2007. gadam par katru Goda biedru veidotas publikācijas, kas pieejamas LNS izdevumā "Labākie".

Šajā KS numurā sākam rakstu/interviju sēriju par jaunajiem **LNS Goda biedriem, kuriem šis goda tituls piešķirts** šogad notikušajā LNS 19. kongresā. **KS intervē Jautrīti Gromu. ▲**

"Tagad man ir vēl mazāk brīvā laika..."

LNS 19. kongresā Latvijas Nedzirdīgo savienības Goda biedra nosaukums tika piešķirts 9 biedriem. Pamazām pastāstīsim par visiem viņiem, intervēsīm. Šoreiz kā pirmo lūdzām JAUTRĪTI GROMU.

Kurš gan viņu nepazīst? Viņa visu savu darba mūžu nostrādājusi LNS sistēmā gan kā tulks/diktors, gan metode, gan kā sociālā darba organizatore. Palīdzējusi ļoti daudziem LNS biedriem risināt viņu sasāpējušās problēmas, sazināties ar sabiedrību, sniegusi informāciju, kas noderīga dzīvē. Savā izteiksmīgajā balsī kā diktore ierunājusi daudzu drāmas kolektīva izrāžu tekstus.

Savā laikā ilgu laiku ļoti populāras bija "Jautrītes ziņas" trešdienās *Rītausmā* – tad aizsākās trešdienu pasākumi, kas tur turpinās vēl arī tagad.

Jautrīte Groma arī kā pirmā no LNS ļaudīm saņēmusi Rīgas Domes atzinības balvu "Labā zvaigzne". (2009).

Kādas bija izjūtas, uzzinot, ka jums piešķirts LNS Goda biedra nosaukums?

Par šo notikumu man viens putniņš iečivināja telefonā, jāsaka, ka sākumā biju ļoti apmulsusi. Drīz jau 2 gadi būs, kopš esmu prom, nekādās aktivitātēs neesmu iesaistījies... Nekādi nejūtos atbilstoša šim nosaukumam. Tas ir liels pagodinājums, paldies piešķirējiem.

Kā sākāt strādāt LNS sistēmā? Nedzirdīgo kopienas sabiedrībā taču pagāja visa darba dzīve – turpat pusgadsimts...

Atmiņu ir daudz – par labiem cilvēkiem, kuri radīja pavērsienus un notikumu manā dzīvē. Savu darba mūžu varu iedalīt 3 cēlienos, un katru cēlienu ievadījuši kādi zīmīgi cilvēki. Sāku strādāt 1966. gada 31. oktobrī (tātad pagājušajā gadsimtā), kad uz MRU strādāt par tulku

mani atveda toreizējais LNS CV priekšsēdētājs Pauls Timermanis.

Vēl tagad atceros, kā Ansis Smons kopā ar Pavlinu (senioru) pārbaudīja manas zīmju valodas prasmes, tad abi grozīja galvas – vai tur kas iznāks. Man bija mājās lietotie

žesti, kas nederēja tulka darbam, bet... tolaik bija tulku deficīts, un tā mani darbā pieņēma.

Kādi bija pirmie un tālākie gadi tulka darbā?

Ļoti grūti, jo Ansis Smons manas zīmes nepieķēpīgi laboja katru brīdi. Atskatoties tagad es varu viņam lielu paldies teikt, jo prasmes un rūdījumu viņš manī ielika. Kā ļoti mīļu skolotāju atceros Gunu Briedi, kurai bija skaisti žesti, viņa mācīja ar sirsnību un pacietību. Tas laikam mani noturēja tulka darbā sākuma gados. Pēc šādas skolas tulkot bija viegli.

Par skaistāko un ilgāko darba cēlienu uzskatu darbu *Rītausmā*, uz turieni mani burtiski vilkšus aizvilka Monika Rublovska un Ilze Kopmane. Dažādie tā laika pasākumi, sarīkojumi, interešu klubi, drāmas kolektīva izrādes – to var saukt par darbu sirdspriekam.

Ļoti lielā nedzirdīgo atsaucība un līdzdarbība veicināja sarīkojumu daudzveidību. Protams, katram darbam ir sava garoza, gadījās melnās dienas, neveiksmes, bet nāca atkal jauna diena un sliktais palika pagātnē.

Par kurioziem neizteikšos, jo ar tiem saistītie cilvēki jau ir Aizsaules dārzos, daudz ko arī pati vairs neatceros, jo visi darba cēlieni bijuši pilni ar negaidītiem notikumiem un spilgtiem cilvēkiem.

Un tomēr no kultūras pārgājāt uz citu, nopietnāku jomu – sociālo darbu?

Ar Marutas Piternieces ievēlšanu Rīgas biedrības priekšsēdētājas amatā arī manā dzīvē sākās kārtējais pavērsiens –

līdzdalība dažādu sociālo jautājumu kārtošanā, kas aizveda mani darbā uz Sociālo dienestu un līdz pat studijām augstskolā. Jauks bija laiks dienas centrā *Ābeļzieds*, kur ar nedzirdīgo grupu centāties būt kopā ar dzirdīgajiem dejošanā, vingrošanā, nūjošanā u.c. nodarbībās. Labi, ka tagad arī *Rītausmā* ir dienas centrs.

Kā dzīve nedzirdīgo vidē ietekmējusi jūsu pašas dzīvi?

Grūti pateikt, kā tas būtu, ja strādātu dzirdīgo vidē, bet šeit – no nedzirdīgo ģimenes esmu nākusi un visu savu darba mūžu pavadījusi, arī vīrs no tādas pašas vides. Ģimenei gan grūtāk bija *Rītausmas* laikos, jo regulārie braucieni uz biedrībām, viesizrādes ārpus Latvijas, sarīkojumi un balles – šo laiku esmu atņēmusi savai ģimenei.

Jau kādu laiku esat prom no darba. Kāpēc aizgājāt? Kā tagad jūtaties un ko darāt?

Nestrādāju no 2016. gada – tātad jau drīz 2 gadi būs. Aiziešana tāda divaina saņāca – pēc pensionēšanās Sociālais dienests katru gadu ar mani slēdza līgumu par konkrētu darbu, bet mainījās kārtība, bija jāpiedalās cenu aptaujā – tie nosacījumi tajā brīdī šķita nepieņemami. Tagad skatos uz to citām acīm, bet domāju, ka tas bija likteņa pirksts – pietiek strādāt, pievērsies ģimenei!

Jā, sākumā pat gulēt nevarēju, visu laiku domāju – kā tam vai tam klientam veicas, vai palīdzība tiek sniegta, utt. Tagad visu laiku aizņem ģimene ar 4 mazbērniem. Jāsaka, man tagad ir daudz mazāk brīva laika nekā tad, kad strādāju. Jokaini, vai ne? Bet tā tas ir.

Par LNS dzīvi uzzinu no Kopsoļa un mājaslapas, uz ielas vai citur satiekot savus līdzbiedrus no iepriekšējās dzīves – apkampjamies, reizēm pat asariņu nobirdinām, bet būtībā esmu prom. Tas skaistais un labais, kas bijis, lai paliek patīkamās atmiņās man un jums visiem! ▲

Paldies par interviju!

Sagatavoja: Zigmārs Ungurs

Eleonora Stepaņuka: Nedzirdīgo teātra zvaigzne

LNS vēsture glabā datus par daudzu izcilu nedzirdīgo kopienas cilvēku ieguldījumu mūsu savienības attīstībā un pilnveidošanās gaitā.

KS plāno turpmāk regulāri atskatīties uz viņu devumu, atgādinot tagadējai paaudzei par tiem LNS biedriem, kuri savlaik lika pamatus mūsdienu sasniegumiem, strādājot LNS ražošanā, iesaistoties kultūras un sporta jomas kopšanā, reģionu biedrību nostiprināšanā utt. Viņu vidū ir daudzi LNS Goda biedri.

Lūk, viena no viņiem – zvaigzne pie Latvijas nedzirdīgo amatiermākslas debesīm, spoži mirdzoša, bet steidzīga, mūžībā pār-agri aizejot:

ELEONORA STEPANUKA (1932-1989).

Pieminot izcilo nedzirdīgo aktrisi viņas 85. dzimšanas dienā, ielūkosimies viņas dzīves gājumā!

Dzimusi 1932. gada 16. septembrī Rēzeknes rajona Kaunatas pagastā. **Mācījās** Laizānu Valsts kurlmēmo skolā, pēc tam Rīgas Nedzirdīgo bērnu skolā un Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolā.

LNS biedre no 1950. gada, bija Rīgas biedrības priekšsēdētāja, vēlāk instruktore; *Rītausmas* mākslinieciskās daļas vadītāja.

Līdztekus darbam – vadošā pašdarbības aktrise *Rītausmas* drāmas ansambļi; Centrālās valdes un Rīgas biedrības valdes locekle, Latvijas Tautas frontes Nedzirdīgo apvienības aktiviste un citi pienākumi.

Nedzirdīgo Drāmas ansambļa režisore Elvīra Elksne savā atmiņu klādē pierakstījusi savu aktieru veikumu, un tur redzams, ka 25 gadu laikā Eleonora radoši sagatavojusi vairāk nekā 30 sieviešu lomas, sākot ar jauniņo Zani Raiņa “Pūt, vējiņi”, Oļu – “Tā arī būs”, Spīdolu– Raiņa lugā “Uguns un nakts” un citas.

Režisores vārdi: “*Cilvēks var aiziet, bet paliek viņa garīgā darba vērtība. Tā mūs bagātinās, tā tad nezudīs. Eleonora caur saviem skatuves tēliem mums devusi daudz gaišas un garīguma.*”

Izkopusi skaistu, plastisku zīmju valodu, ko ar labu gaumi un stila izjūtu izmantojusi daiļlasīšanas koncertnumuros. Vienlaikus izaudzināt arī divus dēlus, strādāt ikdienas darbā un tikpat labi veikt sabiedrisko kultūras darbu *Rītausmā* – to spēj veikt tikai ar augstu pienākuma apziņu apveltīta persona. Vārda istā nozīmē – Māksliniece

ar dievišķā talanta dzirksti – Eleonora Stepaņuka.

Būdama spilgta nedzirdīgo dramatiskās mākslas pārstāve, personība uz skatuves, kurai piemita skatuviska atraisītība un elegances, daudzus gadus Eleonora vadīja arī visus svarīgākos koncertus.

Nedzirdīgo sabiedrības simpātijas un cieņu izraisīja viņas cilvēciskā daba, rakstura nesavtība un pašizliedzība.

Daudz lugas tika izrādītas neskaitāmas reizes gan biedrības rajona nodaļās, gan viesizrādēs ārpus Latvijas, un ar to drāmas ansamblis ieguva lielu popularitāti.

Raiņa lielajā lugā “Pūt, vējiņi” (*apakšējā attēlā*) īpaši parādījās Zanes lomas atveidotājas E. Stepaņukas talants. Katram skatītājam bija skaidri saprotama un redzama Zanes lielā mīla, dziļās sāpes par zudušo laimi. Izcilā aktrise spilgti un dziļi izjusti notēloja arī galveno sieviešu lomu – Spīdolu lugā “Uguns un nakts”.

Apbrīnojami cēli Eleonora prata nest tautastērpu, tieši ar to viņu atceras daudzi. Viņa bijusi arī dejojāja tautisko deju kolektīvā un 1956. gadā tā sastāvā piedalījās viesizrādēs Maskavā.

Eleonora izpildīja neskaitāmi daudz etižu, monologu, dzejas lasījumu, melodeklamāciju kopā ar A.Celmu, piemēram, dziesmu “Dzirdi, meiten, šalko birzs”.

Kultūras namā *Rītausma* Eleonora bija izcilākā aktrise un mākslinieciskās daļas vadītāja.

1970. gadā Eleonora Stepaņuku ievēlēja par Rīgas nodaļas/biedrības priekšsēdētāju. Viņa bija šajā amatā līdz 1978. gadam. Rīgas nodaļas darbs tika organizēts *Rītausmas* telpās, Kandavas ielā 27. Rīgas biedriem viņa organizēja dažādus kursus, pulciņus, interešu klubus, sarīkojumus, tematiskos un atpūtas vakarus. Tajā laikā attīstījās melodeklamācijas žanrs un izveidojās estrādes deju trupa

◆ ◆ ◆

Gatavojot rakstu, dalīties atmiņās par Eleonora palūdzu dažus laikabiedrus, kas viņu labi pazina. Viņi kopumā glabā spilgtas atmiņas.

Eleonora bijusi slaida auguma, stalta sieviete, vienmēr gaumīgi ģērbusies, eleganta un izsmalcināta. Jau ar savu ārieni un izskatu vien atstāja mākslinieces iespaidu.

Viņa bija šarmanta, sievišķīga, ļoti pieklājīga visur, kur gāja, visā, ko darīja, – arī Atmodas gados strādājot Latvijas Nedzirdīgo biedrības Centrālajā valdē.

Eleonora bija aizbraukusi ciemos pie radiem uz Ameriku. Tas bija notikums! Atgriežoties daudz stāstīja par turienes iespaidiem. Tolaik tas mums visiem bija liels brīnums, jo tur vēl neviens nebija nokļuvis. Atceros viņas teikto: „*Lai iepazītu pasauli, ir jāredz un jāapceļo Amerika.*”

Izmantoti fragmenti no I. Kalniņa grāmatas “Nedzirdīgo kultūra 1920–2005” un informācija no izdevuma “Labākie. 1985–2007”. ▲

Līga Pauniņa

Foto: no LNS muzeja

Nebaidīties no šķēršļiem dzīves ceļā

Saruna ar IEVU VILCIŅU – studenti, Baltijas Bērnu fonda stipendiāti.

Ieva, lūdzu pastāstiet mazliet par savu bērnību un skolas gadiem. Vai tur bija kaut kas tāds, kas paliks atmiņā uz mūžu utt.?

Bērnībā dzīvoju pārsvarā kopā ar mammu Liepājā, man tā ir mīļa pilsēta. Mācījos Rīgas Nedzirdīgo skolā. Godīgi sakot, ir ļoti grūti pastāstīt par kādu vienu īpašu notikumu, jo bērnība man bija pilna ar piedzīvojumiem un skolas gadi tāpat. Nevaru konkrēti izcelt vienu notikumu – visas atmiņas ir jaukas un mīļas.

Kāda ir jūsu pašreizējā nodarbošanās?

Esmu studente, mācos Baltijas Starptautiskās akadēmijas (BSA) datordizaina nodaļas 3. kursā.

Kā nonācāt pie pašreiz apgūstamās datordizaina profesijas studijām, kas šo izvēli sekmēja? Vai par iespējamo nākamo darbu bija vēl citas ieceres, no kurām atteicāties par labu tagadējai?

Man no bērnības ļoti patika zīmēt, šūt, darboties ar dažādiem rokdarbiem. Skolā bija datornodarbības, un tieši tur skolotāja pamanīja, ka man ir talants saistībā ar reklāmu, web dizainu – viņa ieteica turpināt pilnveidoties šajā jomā. To arī nolēmu darīt.

Iestājos Rīgas Amatniecības vidusskolā – RAV, pabeidzu un tagad turpinu datordizaina studijas BSA, jo man tas tiešām ļoti patīk un arī labi padodas.

Kā izveidojās sadarbība ar Baltijas Bērnu fondu?

Kā jau minēju, beidzot RAV, biju jau izlēmusi studēt

tālāk šajā nozarē un meklēju attiecīgu augstskolu. Facebook ieraudzīju Lauras Zeltiņas informāciju par to, ka Baltijas Bērnu fonds atbalsta nedzirdīgos studētgrībētājus ar mācību maksu un stipendiju. Tieši viņa man ieteica pieteikties uz šo atbalstu un tā arī viss aizgāja. Paldies Laurai, ka viņa mani pamudināja un iedrošināja izmantot šo iespēju.

Kādu atbalstu mācību gaitā saņemat, kādas grūtības bijušas? Kas ir jūsu palīgi šajā dzīves posmā?

Protams, it īpaši sākumā mācīties bija grūti – daudz jaunu vārdu, jauni uzdevumi, tomēr man patika izvēlētais virziens – datordizains, darbošanās praktiski, zīmēšana, gleznošana utt.

Lekcijās man tulko dažādi tulki – ar viņu palīdzību labāk saprotu uzdevumus, savus pienākumus un visu citu, kas man kā studentei jā dara. Man ir laba draudzene Lilita, kura palīdz tikt galā ar tādiem priekšmetiem, kur nepieciešams formulēt savu viedokli, literāri pareizi veidot teikumus, piemēram, loģistikā, mākslas vēsturē un citos priekšmetos. Viegli nav, bet kopā ar to galā tiekam!

Vai arī citi nedzirdīgie jaunieši var pieteikties uz BBF atbalstu? Kā tas notiek, un ko no savas pieredzes jūs ieteiktu tiem jauniešiem, kas vēl tikai domā par studijām?

Jā, arī citi nedzirdīgie jaunieši var pieteikties uz BBF atbalstu, tad jāgrīžas pie Lauras – viņa gādā, lai tie nedzirdīgie jaunieši, kuriem nepieciešams, saņemtu atbalstu un mācītos augstskolās. Ar viņu vienmēr var parunāt, saņemt vērtīgus padomus – būs jāuzraksta iesniegums, norādot, kurā augstskolā un kādā studiju virzienā ir vēlme mācīties. Pēc tam tiks noslēgts līgums,

un pamazām sāksies viss process, par ko jau stāstīju.

Visiem jauniešiem, kuri tiešām nopietni grib un plāno tālāk mācīties, iesaku izmantot šo iespēju mācīties, saņemot arī tulka pakalpojumus.

Varēsiet piedalīties arī projektā ERASMUS+ Polijā. Ir vēl daudzas citas sevis pilnveidošanas iespējas. Pateicoties BBF man ir ne tikai pilnībā apmaksātas studijas, bet arī katru mēnesi saņemu stipendiju un kompensāciju par līdzekļiem, ko esmu tērējusi, lai iegādātu mācību materiālus

Vai studiju laikā ir kāds brīvs brīdis sirds darbam vai vaļaspriekam? Kādās vēl aktivitātēs piedalāties tagad un ko plānojat nākotnē? Ieceres, vēlmes, kāds sapnis...

Jā, šad tad dodos uz mākslas muzejiem kopā ar grupu „Cerība” vai ar draugiem, reizēm ar draugiem izbraucam atpūsties ārpus Rīgas, apskatām jaukas pilsētas. Mans vaļasprieks ir vingrošana – arī mājās.

Nākotni redzu saistībā ar datordizainu, tāpēc mana prioritāte pašlaik ir pabeigt šo augstskolu ar noteiktu mērķi – pēc tam strādāt savā profesijā.

Varbūt vēlaties pateikt kādam paldies?

Katrā ziņā! Pateicos BBF un personiski Laurai Zeltiņai par manu studiju finansiālo atbalstu, paldies saku savai draudzenei Lilitai Loginai par palīdzību mācībās, mammai par sapratni, draugam Viktoram par to, ka neļauj man padoties grūtību priekšā. Viņi mani iedvesmo cīnīties līdz galam! Paldies!

LAURA ZELTIŅA, Baltijas Bērnu fonda projektu vadītāja

Mūsu fondam tiešām liels prieks par pašu pirmo stipendiāti Ievu Vilciņu. Šo gadu gaitā viņa sevi pierādījusi kā neatlaidīgu un dros-

Jaunākās ziņas par Valmieras skolu

Ar Valmieras pilsētas Domes lēmumu izveidota jauna speciālās izglītības iestāde, apvienojot Valmieras Vājdzirdīgo bērnu internātvidusskolu un pilsētas speciālo pirmsskolas izglītības iestādi “Bitūte”.

Tāpat LNS nosūtītājā vēstulē minētās iebildes nav nemtas vērā. Apstiprināts arī skolas jaunais nosaukums – Valmieras Gaujas krasta vidusskola – attīstības centrs.

26. oktobrī par jaunizveidojamās speciālās izglītības iestādes direktori apstiprināta

IVETA KĻAVIŅA.

Viņa ieguvusi bakalaura grādu pedagoģijā, sākumskolas skolotājas un juristes kvalifikāciju. Viņai ir daudzu gadu pieredze izglītības jomā, arī darbā ar izglītojamiem ar speciālām vajadzībām. ▲

Kādā no nākamajiem KS nr. būs intervija ar viņu.

LNS Informācijas nodaļa

mīgu studenti, kura nebaidās no šķēršļiem dzīves ceļā.

Ar viņas pieredzi vēlētos motivēt arī pārējos jauniešus sasparoties un izvēlēties izglītošanās ceļu. Atbalsts, ko piedāvājam ir ļoti plašs un individuāli pieejams katram stipendiātam. Ja ir kādas problēmas studiju gaitā, palīdzam arī ar privātstundu apmaksu un risinām arī citus jautājumus – atbalstu mācību procesā kopumā.

Pašlaik mēs atbalstām 3 stipendiātus kopumā, un katru gadu tiek izsludināts atkārtots konkurss, kurā visiem ir iespēja piedalīties. Galvenais, ko jauniešiem novēlu, – UZDROŠINĀTIES! ▲

Laura Zeltiņa
Foto: no personiskā arhīva

Tukumnieki organizē veselības nometni

Katru vasaru Rīgas RB Tukuma grupa organizē veselību veicinošo nometni, šogad tā bija rudenī – 30. septembrī atpūtas/sporta bāzē "Mucenieki" pie Brizules, Sēmes pagastā.

Nometnē piedalījās 20 tukumnieki kopā ar saviem bērniem. Programma 2 dienām bija bagāta: sporta aktivitātes, diskusijas, radošās darbnīcas, apaļais galds utt.

Pirmajā dienā dalībnieki sadalījās trīs komandās – „Zīle”, „Rudens” un „Aitas”. Visi nosaukumi bija apzināti saistīti ar rudens noskaņām, turpat atpūtas bāzē ganījās aitas.

Brīvā dabā notika interesantas un netradicionālas sporta spēles, kurās piedalījās arī bērni. Pēc tam visi gāja uz mežu pēc baravikām. Vakarā varēja laivot pa Mucenieku ezeru, bet no rīta agri doties makšķerēt.

Otrajā dienā nometnieki vārīja sēņu zupu pusdienām. Turpinājās sacensības sēņu lasīšanā. ▲

Zelta rudens Daugavpilī

14. oktobrī Daugavpils biedrībā notika pasākums "Zelta rudens". To apmeklēja 20 pašu biedri un 2 viesi no Baltkrievijas (1. attēlā).

Katram dalībniekam vajadzēja no krāsaina papīra izveidot dažādas formas koku lapas un piekarināt tās pie tukša zara. Sekoja Sandras Guras melodeklamācija "Tik un tā", sirsnīgas sarunas rudens noskaņās, arī citas jautras izdarības, atrakcijas un dejas. ▲

Pieredzes apmaiņā uz Igauniju

Rīgas biedrība sadarbībā ar nodibinājumu NIAF "Klusums" 14. oktobrī noorganizēja ekskursiju 58 dalībniekiem no Rīgas, Valkas, Jelgavas, Siguldas uz Igaunijas pilsētu Tartu.

Mērķis – tikšanās ar Tartu apgabala Nedzirdīgo asociācijas (2. attēlā), Nedzirdīgo biedrības un nedzirdīgo pensionāru apvienības pārstāvjiem, lai apmainītos ar ide-

jām, kā arī gūtu jaunu pieredzi un vienotos par turpmāku sadarbību.

Latviešus uzņēma Tartu Nedzirdīgo biedrības valdes loceklis, pensionāru biedrības "Silverenite" priekšsēdētājs Alfons Kūks un Tartu apgabala Nedzirdīgo asociācijas priekšsēdētāja vietnieks Sīms Kaunisāre.

Pēc sarunām ar igauņu nedzirdīgajiem notika pastaiga pa Tartu vecpilsētu, daļa devās uz zinātnes centru AHHA.

Secinājums: Igaunijas nedzirdīgo organizācijas un struktūras neatkarīgi no to lieluma saskaras ar līdzīgām problēmām, taču to risināšanas veidi var būt ļoti atšķirīgi un katrai pašvaldībai atsevišķi piemērojami. Tika apspriesta ideja par kopīgu sadarbību nākotnē ar Tartu un Pērnavas nedzirdīgajiem. ▲

Aizsākta draudzība ar skolēniem

19. oktobrī pēc Valmieras skolas skolēnu ierosmes uzsākta sadarbība ar Valmieras reģionālo biedrību (3. attēlā). Jauks sākums sadarbībai bija pirmā tikšanās biedrības telpās.

Piedalījās apmēram 20 – 25 skolēni un vairāki pedagogi. Viņi iepazinās ar biedrības telpām, darbību un sniedza koncertu ar 9 priekšnesumiem – 3 dejām un 6 melodeklamācijām. Pēc koncerta visi kopīgi nodejoja deju "Putniņi".

Pasākuma beigās pie tējas un kūkām noritēja dzīvas diskusijas starp skolēniem un biedriem par nākotnes sadarbību, par kopīgu pasākumu organizēšanu. Skolēni ielūdza biedrus uz skolas rīkotajiem pasākumiem. Lai izdodas!

Pēc Valmieras biedrības deju pasniedzējas Uldzes Strazdiņas ierosinājuma klubā viesojās fizioterapeits Artūrs Bankavs.

Viņš sniedza konsultācijas biedriem veselības uzlabošanai, demonstrējot savus ikdienas vingrinājumus. Tie cilvēkam var paugstināt dzīves kvalitāti, noņemt locītavu sāpes, uzlabot stāju un elpošanu. Viņš atbildēja arī uz biedru jautājumiem.

Vingrinājumi bija pārsteidzoši vienkārši, bet galvenais – vingrot vajag katru dienu, tikai tad būs rezultāti. ▲

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Liepājnieki iepazīst Rīgu

28. oktobrī 19 Liepājas RB sarīkoja ekskursiju uz Rīgu, lai iepazītu jau iepriekš izplānotus objektus.

Rīgas Motormuzejā gids surdotulces Rotas pavadībā izrādīja ekskluzīvas automašīnas un muzeja vēsturi. Pēc tam vēl paši izstaigāja muzeju un izpētīja tajā izvietotās automašīnas (4. attēlā).

Nākamais apskates objekts – **Stūra māja**. Ekskursijas dalībnieki noklausījās gida stāstījumu par šīs mājas baido vēsturi, apskatīja cietuma kameras, gaitenšus un pagalmu.

Pēc neliela pārgājiena dalībnieki nonāca **Šokolādes muzejā**. Arī tur apskate notika gida pavadībā. Katram tika pasniegta izkausēta šokolāde mazā krūzītē. Pēc tam pie speciāla aparāta katrs varēja uzrakstīt, ko viņš mīl, un tad ekskursijas beigās pie operatora saņemt mazu šokolādes tāfelīti ar paša uzrakstītajiem mīlestības vārdiem, ko paturēt pie sevis vai dāvināt tālāk.

Liepājas RB šogad tiek realizēts veselības projekts **“Esi aktīvs, nesēdi uz vietas!”**.

Regulāri notiek nūjošanas nodarbības. Projekta vadītāja Gundega Paņko uzskata, ka tās ir noderīgas visiem, bet vairāk šo nodarbību izmanto vecākie biedri – viņiem tā ir iespēja uzturēt sevi formā, būt aktīviem.

Biedri mācās būt disciplinēti, jo nodarbības jāapmeklē laikā. Pēc Ilzes Jaunzemes novērojumiem, uz katru nūjošanas reizi sanāk dažāda vecuma cilvēki, tāpēc vajadzētu komplektēt atsevišķas grupas ātrajiem, vidējiem un lēnajiem, bet tad ir jautājums – vai katrā grupā būs pietiekami daudz gribētāju. ▲

Informāciju sniedza: Santa Kesenfelde, Elvīra Čaika, Anita Kuļikovska, Žanete Škapare, Karīna Pavlova, Ilze Jaunzeme, Māra Lasmane, Dace Lāce.

Foto: Inguna Čauna, Sanita Gabrāne, Santa Kesenfelde, Igors Čaika, Gaļina Gura, Ilona Pole, Ilze Jaunzeme, Māra Lasmane, Oļegs Adamovičs, Sintija Kārklīņa, no Kuldīgas biedrības arhīva.

Helovīns Kuldīgā

28. oktobri kuldīdznieki aizvadīja Helovīna dienas noskaņās. Dalībnieki ieradās dažādās maskās, galdā tika celti ēdieni par godu šo svētku galvenai ogai – ķirbim.

Visiem bija iespēja mieloties ar neparasti noformētiem ēdieniem, piemēram, ar ķirbju formas cepumiem, „raganu sloņņām”, „zirnekļu” salātiem u.c.

Ar balsu vairākumu par interesantākās maskas īpašnieku tika atzīts Kaspars Gruntmanis (Pērtiķis).

Pasākumā bija dažādas atrakcijas, veiklības un uzmanības uzdevumi, un tas izvērtās ļoti jautrs un aizraujošs. ▲

Jelgavnieki dodas uz Pokaiņiem

Jelgavas grupas biedri turpina ceļot un iepazīt Latvijas skaistākās vietas, bet šoreiz arī vienu no noslēpmainākajām vietām – Pokaiņu mežu (5. attēlā).

Pokaiņu mežs kā apskates objekts atklāts tikai 2000. gadā, bet meža maģisko enerģētiku spēcīgā ūdens un uguns āderu krustpunktā cilvēki pazina jau sen.

Ir ļoti daudz koku ar vairākiem stumbriem – tas tāpēc, ka zemei tur spēcīga enerģija. un koki izaug ļoti lieli, stipri – ar 2 vai pat vairākiem stumbriem.

Ļoti daudz lielu akmens krāvumu, kas senlaikos bija kulta vietas. Arī tagad dziednieki ved uz šo mežu cilvēku grupas, lai uzlabotu viņu veselību.

Plānoto 2 stundu vietā grupa mežā aizvadīja 4 stundas un uzdeva daudz jautājumu gidei. ▲

Svētku tiešraides LTV

18. NOVEMBRIĀ Latvijas Republikas 99. dzimšanas dienas rītā Latvijas Televīzija uzsāks pl. 8.55 ar valsts svētkiem veltītu dievkalpojumu Doma baznīcā.

PL. 11.55 Saeimas svinīgā sēdē svētku uzrunu teiks Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece (ar surdotulkojumu tiešraidē LTV interneta lapā – *ltv.lsm.lv**).

PL. 13.25 sāksies Nacionālo bruņoto spēku parāde 11. novembra krastmalā (ar surdotulkojumu tiešraidē internetā – *ltv.lsm.lv*).

PL. 15 tiešraide no Rīgas pils Svētku zāles, kur sāksies valsts augstāko apbalvojumu svinīgā pasniegšanas ceremonija (ar surdotulkojumu tiešraidē internetā – *ltv.lsm.lv*).

PL. 17.25 Nacionālajā teātrī sāksies Latvijas Republikas proklamēšanas 99. gadadienai veltīts svētku koncerts.

PL. 19.30 TV tiešraidē Valsts prezidenta Raiņa Vējoņa svētku uzruna pie Brīvības pieminekļa (ar subtitriem – LTV tiešraidē*).

Svētku dienas nobeigumā PL. 20.55 11. novembra krastmalā kopīga Latvijas himnas dziedāšana un svētku ugunošana.

* LTV sagatavotie raidījumi nedzirdīgajiem skatītājiem – iekrāsoti. Sarmīte Plūme

Ko tu zini par LNS?

Šo Prāta spēli šogad 23. septembrī izspēlēja vairākas komandas Nedzirdīgo dienas svinībās Rītausmā. Pārbaudi pats sevi!

1. No kura gada iznāk LNS laikraksts (tagadējais “Kopsoli”)?

A) 1948; B) 1954; C) 1966; D) 1992.

2. Kā sauc patlaban vienīgo LNS mācību ražošanas uzņēmumu (MRU)?

A) Latgales audums; B) Spolīte; C) Klusās rokas; D) Dane.

3. Kura no šīm organizācijām ir viena no LNS priekštecēm?

A) Nedzirdīgo organizācija *Immanuel*; B) Vidzemes Kurlmēmo biedrība; C) Ebreju Kurlmēmo biedrība; D) Latvijas Vājdzirdīgo asociācija.

4. Kurā gadā notika 1. LNS kongress?

A) 1920; B) 1939; C) 1949; D) 1960.

5. Kuram cilvēkam pirmajam piešķīra LNS Goda biedra nosaukumu?

A) Georgam Poršam; B) Aleksandram Celmam; C) Ansim Smonam; D) Augustam Zatermanim.

6. Kurā no šīm apdzīvotajām vietām nav LNS reģionālās biedrības grupa?

A) Līvānos; B) Dobelē; C) Jaunpiebalgā; D) Jūrmalā.

7. Kurā gadā LNS uzņēma Pasaules nedzirdīgo federācijā?

a. 1987; b. 1992; c. 1999; d. 2004.

8. Kura reģionālā biedrība organizēs nākamo LNS amatiermākslas festivālu?

A) Rēzeknes; B) Rīgas; C) Pļaviņas; D) Valmiera.

Atbildes meklējiet nākamajā KS numurā!

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp. **Eiropas Zīmju valodas tulku forumam – 25 gadu jubileja**

kabineta, lūdz vēlreiz tulkam atkārtot visu, ko ārsts teica. Bet tulkam nav tiesību to atkārtot, jo viņš var kļūdīties. Tikai ārsts pats kaut ko var atkārtot vai papildināt.

Tāpēc ir ļoti svarīgi saprast, **vai nedzirdīgais visu saprata ārsta kabinetā.** Bieži pasaulē ārstu izmanto bēgļi un imigranti, līdz ar to ārsti arvien vairāk sāk saprast tulka lomu. Ir ļoti svarīgi nedzirdīgo izglītot, kā uzvesties ārsta klātbūtnē. Vēl svarīgāk, ka tulki regulāri izglītojas medicīnas jautājumos, tad viņi var brīvi komunicēt ar ārstu, un tas viņiem atvieglo tulkošanas darbu.

Konferencē uzstājās medmāsa, kura jau 6 gadus strādā par medmāsu un prot zīmju valodu. Viņa strādā slimnīcā, ikdienā bieži palīdz nedzirdīgiem iejusties slimnīcā utt.

Dažādās valstīs dažāda pieeja

Konferences dalībnieks no **Austrijas** pieminēja problēmu, ka Sociālā ministrija paredz no valsts apmaksāt tikai 1 tulku, nevis 2 tulkus vienam klientam tajos gadījumos, ja jātulko ilgāk vai ja nedzirdīgais vēlas izmantot gan nedzirdīgā, gan dzirdīgā tulka pakalpojumu vienlaikus.

Konferences dalībnieks no **Skotijas** informēja, ka Skotijā un visā Lielbritānijā, neskatoties uz lielu tulku skaitu, viņu tomēr trūkst un liela daļa nedzirdīgo ārstu teikto spiesti lasīt no lūpām. Tāpēc tagad visiem medicīnas studentiem dažādās augstskolās cenšas „iesist” galvā zīmju valodas pamatprasmes.

Skotijā DUNDEE universitātē topošiem ārstiem 2 nedēļas māca zīmju valodu, un studentiem ļoti patīk šie kursi. Lektori ir nedzirdīgie, kuri sniedz savu pieredzi, kā viņi jūtas kā pacienti utt. Universitātes dzirdīgais lektors Pauls Belmonte uzsvēra, ka būtu labi, ja nākotnē visi ārsti mācētu kaut vai sasveicināties zīmju valodā.

Francijā sākumā nedzirdīgie ļoti baidījās izmantot 2 tulkus (nedzirdīgais + dzirdīgais zīmju valodas tulks), bet tagad jau saprot, ka ieguvēji ir abi – gan nedzirdīgais pacients, gan dzirdīgais tulks. Ir ļoti svarīgi gan dzirdīgajam, gan nedzirdīgajam tulkam ievērot konfidencialitāti.

Konferences laikā tika izspēlēta lomu spēle un parādīta uz skatuves, kā ikdienas dzīvē notiek tulkojums ārsta kabinetā, kad klāt ir gan dzirdīgais tulks, gan nedzirdīgais tulks. Viens nedzirdīgais tēloja pacientu.

Francijā katru gadu iegūst tulka diplomu 30 tulki, bet tulku skaits nepieaug. Rodas jautājums – kāpēc? Atbilde – tulki, kas nenāk no nedzirdīgo ģimenēm šo darbu varot izturēt tikai 5 gadus. Problēmas? Smags darbs, attieksme bieži negatīva un neapmierina atalgojums.

Šāda veida konferencē piedalījos pirmo reizi to nenožēloju, jo guvu labu pieredzi, atvedu ļoti daudz grāmatu, turklāt kļuva par EFSLI biedru.

DANA KALPIŅA – GEIDA,
LNS Rehabilitācijas centra
zīmju valodas tulce:

P i e -
dāvājums
tulcot LNS
preziden-
tei Sandrai
Gerenov-
skai Eiropas
Zīmju
v a l o d a s
tulku forumā (EFSLI) – tā man bija iespēja pārbaudīt savus spēkus un novērot, kā tulko tik augsta līmeņa pasākumos labākie no labākajiem. EFSLI konferences norisinās ik pēc gada vai diviem, katrai sava tēma, kam īpaši piegriež vērību – šogad tā bija „Kas noticis, dokter?” („What’s up, Doc?”) – tā tad viss par tulku pakalpojumiem saistībā ar veselības aprūpi.

Konferencē austiņās tulkoja franču un angļu valodā, savukārt uz skatuves bija nodrošināts tulkojums franču nedzirdīgo zīmju valodā un starptautiskajās zīmēs. Tulki mainījās ik pēc 15 minūtēm. Pārsteidza, ka ne visi zīmju valodas tulki ļoti ievērotu apģērba ētiku, jo kādai nebija savākti mati, kādam diezgan gaišs, gandrīz miesaskrāsas kreklis utt. Taču kopmā iespaids radās ļoti pozitīvs, īpaši par tiem tulkkiem, kuri tulkojot burtiski dejoja, – kustējās ne tikai sejas mīmika, bet viss ķermenis.

Par nedzirdīgajiem mediatoriem man radās priekšstats, ka šāda sadarbība **ļoti atvieglo dzirdīgā tulka darbu**, jo viņa pienākumos ir tikai iztulkot, neveicot ne skaidrošanas, ne informācijas meklēšanas, ne sociālā darbinieka pienākumus.

Visi šie uzdevumi ir nedzirdīgā tulka darba jomā, un viņu pienākumi nav tik strikti noteikti, līdz ar to viņi, iespējams, ar klientu pavada daudz ilgāku laiku nekā tulks, kurš var doties uz nākamo izsaukumu tūlīt pēc iznākšanas no ārsta kabineta. Pēc ārsta vizītes, ja klientam kaut kas nav skaidrs, ar viņu paliek nedzirdīgais mediators un izskaidro nepieciešamo vai sameklē papildu informāciju.

Tulki ir deficīts ne tikai Latvijā. Piemēram, Lietuvā Kauņas pašvaldība ierakstījusi pašvaldības likumā šādu prasību: ja pacients vai klients pašvaldības iestādē ierodas ar pavadoni, piemēram, tulku, tad klients ir jāapkalpo viņa pieņemšanas laikā, kaut arī ir izveidojusies rinda. Tas nodrošina, ka tulkam nav jāsež ilgās stundas rindā un viņš var apkalpot vairāk klientu.

Interesanti, ka tulki dažādās valstīs, piemēram, Francijā un Austrijā, strādā uz vietas slimnīcās, nevis tulku centros, no kurienes tiek norīkoti uz dažādām tulkošanas vietām. Mūsu situācijā Latvijā tas nebūtu iespējams, jo mums ir samērā daudz veselības aprūpes iestāžu un nav tik daudz tulku, kā arī pašu izglītotu nedzirdīgo. Šeit vajadzētu pieminēt, ka **Latvijā situācija ir pat ļoti laba**, jo mums vidēji uz 1400 nedzirdīgajiem ir apmēram 37 tulki, kas nozīmē uz vienu tulku ir mazāk nekā 40 cilvēku. Ja salīdzina ar Franciju, tad tur uz 500000 nedzirdīgo ir tikai 500 tulku, kas matemātiski nozīmē, ka uz vienu tulku ir 1000 klientu. Liela atšķirība!

Konferences pirmās dienas vakarā notika liela balle, kurā pasniedza dažādus interesantus ēdienus un dzērienus, piemēram violetu šampanieti, jo Tulūza ir vijoliņu ziedu pilsēta. Diemžēl pasākumā nebija vienas dejotāju vai melodeklamētāju uzstāšanās – tikai viens nedzirdīgais rūpējās par viesu smīdināšanu un organizatori izspēlēja loteriju. Pēc oficiālās daļas sekoja diskotēka, taču lielai daļai viesu jau vairs nebija spēka pēc nogurdinošās dienas.

Kopumā uzskatu, ka šādu pasākumu apmeklēšana ir vērtīga, lai iegūtu jaunus kontaktus, dalītos pieredzē un galvenais – izvērtētu, kuru valstu pieredze spēj sniegt ko vērtīgu mūsu organizācijas darbam. ▲

Paldies Sandrai Gerenovskai par man doto iespēju.

Foto: no personiskā arhīva

Pasākumi biedrībās decembrī

RĪGĀ

- 6.12 pl. 16 Laikrakstu un žurnālu apskats
13.12 pl. 16.30 Svinības „Ir atkal Ziemassvētki”
16.12 pl. 12 Bērnu eglīte „Ziemassvētku pasaka”

JELGAVĀ

- 16.12 Latviskās tradīcijas – Ziemassvētkos

TUKUMĀ

- 9.12 pl. 14 Laikrakstu un žurnālu apskats
11.12 Latviskie Ziemassvētki klāt!
30.12 pl. 12 Eglīte bērniem

PLAVINĀS

- 9.12 pl. 12 Ziemassvētku sarīkojums

SMILTENĒ

- 3.12 Uz pilsētas lielās egles iedegšanu
7.12 pl.12 Jaunākās ziņas laikrakstos
14.12 pl.12 Žurnāla „Ievas Veselība” apskats
19.12 pl.12 „Ziemassvētku balle 2017”
31.12 Uz svētku salūtu pilsētas centrā

ALŪKSNĒ

- 1.12 pl.12 Pārrunas „Adventes laiks”
5.12 pl.12 Informācijas diena
8.12 (pēc plāna) Laikrakstu apskats
12.12 pl.12 Nedzirdīgo ziņas
15.12 pl.12 „Kad tuvojas Ziemassvētki”
31.12 Uz svētku salūtu pilsētas centrā

VALMIERĀ

- 5., 12., 19.12 pl. 15.30 Kustības veselībai
7.12 pl. 14 Laikrakstu apskats
9.12 pl. 13 Apaļo gadu jubilāru svētki
14.12 pl. 14 Informācija par nedzirdīgo dzīvi
19.12 pl. 14 Derīgi padomi: Kā sagaidīt Ziemassvētkus?
28.12 pl. 14 Atpūta – „Jaungada gaidās”

RĒZEKNĒ

- 5.12 pl. 12 Avīžu un žurnālu koplasišana „Sapratne”
5., 7., 19.12 pl. 14 Erudīcijas pēcpusdienu
7.12 pl. 11 IK „Saimniecīte”: „Veselīgie gardēži”
12.12 pl. 12 Lekcija „Drošība uz ceļiem”
14.12 pl. 11 IK „Vissija”
19.12 pl. 12 Mutvārdu žurnāls „Gribam visu zināt!”
26.12 pl. 13 Latviskie Ziemassvētki „Sniega virpulī”

DAUGAVPILĪ

- 5.12 pl. 13 Laikrakstu apskats
7.12 pl. 13 Informācija par nedzirdīgo dzīvi
12.12 pl. 13 IK „Neziniši”
15.12 pl. 13 Latviskie „Baltie Ziemassvētki”

KULDĪGĀ

- 7., 14.12 pl. 10 Vingrošana
11.12 pl. 15 Lekcija
23.12 pl. 12 Ziemassvētki visai ģimenei (svētku tērpos, ar groziņu)

VENTSPILĪ

- 5., 12., 19.12 pl. 11 Laikrakstu un žurnālu apskats
7.12 pl. 11 Informācija
14.12 pl. 14 Tematisks pasākums „Jubilāri”
16.12 pl. 17 IK „Veselība”
22.12 pl. 15 Latvisko tradīciju Ziemassvētki

LIEPĀJĀ

- 5., 12., 19.12 pl. 12 Laikrakstu un žurnālu apskats
5., 12.12 pl. 13 Informācija par nedzirdīgo dzīvi
6.12 pl. 11 Nūjošana
7., 14.12 pl. 18 Dejošana
19.12 pl. 13 Latviskās tradīcijas - Ziemassvētku noskaņās
31.12 pl. 16 Atpūtas pasākums „Paliec sveiks, 2017.gads”

Mīļi sveicam!

*Lai laime pievērs savu vaigu,
Lai silta saule sirdī spīd!*

GODINĀM DECEMBRA JUBILĀRUS!

80

- 1.12 Uladzimir Makarau, Rīgas
8.12 Aleksandrs Vasiļevskis, Rīgas

75

- 11.12 Staņislava Čučerilova, Rīgas

70

- 4.12 Jānis Blumbergs, Rīgas
28.12 Gaļina Ķivīte, Rīgas

65

- 1.12 Gunta Jurševska, Kuldīgas
11.12 Daina Cīrule, Smiltenes
19.12 Leonards Novickis, Rīgas

60

- 27.12 Pjotrs Kuļikovs, Rīgas
31.12 Tatjana Urboniene, Rīgas

55

- 5.12 Aleksejs Pupiševs, Rīgas
6.12 Sandra Igaune, Rīgas
18.12 Sandra Hotinčenko, Rīgas
19.12 Valentīna Kopštāle, Rīgas

50

- 21.12 Vera Potašova, Valmieras
8.12 Inta Zirnite, Rīgas
26.12 Sanita Drieka, Rīgas
29.12 Nataļja Tretjakova, Rīgas biedrība

Līdzjūtības

*Miers mūžīgais ir tuvu mājām gājis
Un savu daļu paņēmis sev līdz.*

Mūžībā aizgājuši mūsu biedri:

† NIKOLAJS AĻUSKINS
(9.12.1968 – 21.09.2017).

† ASTRĪDA VANAGA
(25.9.1963 – 29.10.2017).

Izsakām visdziļāko līdzjūtību ģimenei, tuviniekiem un draugiem. Lai vieglas smiltis!

LNS Rīgas biedrība

Kopsolī būs arī 2018. gadā!

Gads drīz beidzas, un pie durvīm piekļauvēs jaunais, svaigais – 2018 ar saviem n o t e i k u - miem!

“Kopsolī” lasītāju ievērbai!

Visi, kuri vēlas saņemt, turēt

rokās un lasīt “Kopsolī” iespēstā variantā, var to pasūtīt:

– savā dzīvesvietā (abonējot pastā) – 14,89 eiro;

– Informācijas nodaļā un Rehabilitācijas centrā (jāpasūta uz vietas) – 13,44 eiro.

2018. gadā visi LNS biedri bez maksas saņems “Kopsolī” elektroniskajā versijā.

Būsim kopā ar tevi arī 2018. gadā!

LNS Informācijas nodaļa